

Identifikační údaje

Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro školní družinu

Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola Slaný, příspěvková organizace

ADRESA ŠKOLY: Palackého 570, Slaný, 27401

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Vladimíra Mašková

KONTAKT: e-mail: skola@zs-palackeho.cz, web: www.zs-palackeho.cz

IČ: 61894630

RED-IZO: 600021572

Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Středočeský kraj

ADRESA ZŘIZOVATELE: Zborovská 11, 15021 Praha 5 - Smíchov

KONTAKTY: +420 257 280 111

Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1. 9. 2022

DATUM PROJEDNÁNÍ VE ŠKOLSKÉ RADĚ: 30. 8. 2022

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2022

.....
ředitel školy

Mgr. Vladimíra Mašková

.....
razítko školy

1. Charakteristika

Školní družina (ŠD) slouží k výchově, vzdělávání a rekreaci žáků školy. Řídí se zejména prováděcím předpisem ke Školskému zákonu – Vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

Školní družina naší školy má tři oddělení. Oddělení ranní družiny a 2 oddělení odpolední družiny.

Školní družina je určena pro všechny žáky školy. Přednostně jsou přijímáni žáci 1.stupně a základní školy speciální všech ročníků.

Zákonný zástupce přihlašuje dítě v prvních dnech školního roku. Pokud je volná kapacita, mohou přihlásit dítě i během celého školního roku.

ŠD navštěvují především žáci s pravidelnou docházkou.

Školní družina se řídí vnitřním řádem školní družiny.

Provoz ranní družiny je zpravidla od 6.30 do 7.30 hodin

Provoz odpolední družiny začíná v souladu s rozvrhem žáků. Konec provozu družiny je stanoven po dohodě se zákonnými zástupci žáků (na základě jejich požadavků).

2. Materiální, personální, ekonomické podmínky

Třída ŠD se nachází v prvním patře školy. Současné vybavení zahrnuje koberec, využívaný pro herní a výukovou činnost dětí, pracovní stoly se židlemi, bílou tabuli, audiovizuální techniku, dětský domeček, koutek pro panenky a dětskou kuchyňku. V družině máme dostačující nábytek, výukové a herní pomůcky, stavebnice, časopisy a knihy. Druhé odpolední oddělení je v učebně speciální třídy.

Sociální zařízení se nachází v bezprostřední blízkosti třídy.

Mohou využívat i odborné učebny ve škole.

Školní družina využívá venkovní prostor v objektu školy a nedaleké dětské hřiště.

Stravování je zajištěno v městské školní jídelně.

Dle možností se účastní akcí pořádaných různými institucemi ve městě.

Pedagogické působení zajišťují vychovatelky a asistentky pedagoga.

Ekonomické podmínky jsou závislé na možnostech školy a jejího zřizovatele.

3. Cíle a kompetence

ŠD poskytuje bezpečné prostředí i vhodné podněty pro emocionální a sociální rozvoj dítěte. Cíle ŠD jsou plněny pomocí podrobnějších měsíčních plánů. Cílem výchovy naší školní družiny je vést děti k:

- Pozitivnímu vztahu k lidem, životnímu prostředí, přírodě a její ochraně
- Výchově k řešení sociálně patologických jevů (šikana, drogy, kouření apod.)
- Posilování komunikačních dovedností
- Tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- Výchově ke zdravému životnímu stylu, dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví
- Rozvoji fantazie a zájmů dítěte

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny tyto klíčové kompetence:

1. kompetence k **učení**
2. kompetence k **řešení problémů**
3. **komunikační** kompetence
4. kompetence **sociální a interpersonální**
5. kompetence **občanské**
6. kompetence k **trávení volného času**

4. Formy činnosti

Odpočinkové činnosti jsou klidové činnosti po obědě, například poslechové činnosti a individuální hry.

Pravidelná **činnost zájmová, rekreační** a jiná představuje zejména organizované aktivity zájmového charakteru.

Příprava na vyučování zahrnuje především didaktické hry, vypracování domácích úkolů (po dohodě s rodiči) a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Společensky prospěšné činnosti vedou žáky k dodržování návyků společenského chování, hygienických návyků, rozvoji samostatnosti a sebeobsluhy.

5. Obsah vzdělávacího programu

Obsah vzdělávacího programu z našeho Školního vzdělávacího programu a to z kapitoly Člověk a jeho svět.

Je sestaven jako jeden vzdělávací cyklus (školní rok).

Obsahuje a je zapisován do dokumentace podle výběru činností do Přehledu výchovně vzdělávací práce.

Vychovatelky volí činnosti podle aktuálního složení žáků, s nimiž pracují.

ŠVP je dokument, který je otevřený a který lze v průběhu roku doplnit.

1. Místo, kde žijeme

Tématický okruh	Formulace činnosti	KOMPETENCE
1.1. Náš domov	Vyprávíme si o životě naší rodiny. Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas. Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách (kresba, malba, koláž). Popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme, jejich zařízení. Stavíme dům ze stavebních dílů. Stavíme si ideální dům, v němž bychom chtěli v budoucnu bydlet. Zařizujeme si náš pokoj – nábytek a další vybavení vystřihujeme z barevných papírů, sestavujeme různé varianty a celek dokreslíme.	2,3,4,5,6
1.2. Škola	Orientujeme se ve škole Poznáváme zaměstnance školy Cesta do školy – dopravní výchova, chodec, cyklista Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty. Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – vycházka.	1,2,3,4,5,6

	Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů. Vyrábíme dopravní značky. Na dvoře školy si hrajeme na policisty, chodce a cyklisty. Výtvarně znázorňujeme hromadné dopravní prostředky. Hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem, metrem..., jsme v roli cestujícího dítěte, dospělého, revizora atd. Zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole	
1.3. Naše obec, naše město	Na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města (budovy, stromy, sochy, pomníky, dominanty atd.). Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme. Stavíme naše město z kostek. Seznamujeme se s posláním institucí: pošta, knihovna, informační centrum, hasičská zbrojnice, Zajímáme se o služby v našem městě (opravny, kadeřnictví, restaurace, kino...) Kreslíme, čím bychom chtěli být. Předcházíme nepříjemné situaci, že bychom zabloudili nebo se ztratili – na vycházce hledáme orientační body a jdeme po nich.	1,2,3,4,5,6,
1.4. Tradice našeho města, obce	Vyhledáváme knihy, kde se píše o našem městě, čteme pověsti z našeho regionu, besedujeme o historii města.	1, 2, 3, 6

Lidé kolem nás

Tématický okruh	Formulace činnosti	KOMPETENCE
2.1. Rodina	Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme. Povídáme si o našich prarodičích. Čteme z knížek, v nichž se vypráví o životě prarodičů, hledáme písničky s tímto tématem a zpíváme je, ptáme se, kde žijí naše babičky a dědečkové. Povídáme si o naší širší rodině. Vzpomínáme na větší setkání našich příbuzných, vyprávíme si historky z těchto rodinných srazů. Jak se nazývají příbuzní naší rodiny (kdo je bratranec, švagr, strýc..) Pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny. Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky a tatínkové, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd. Vyrábíme dárky pro radost maminkám a tatínkům.	1,2,3,4,6

2.2. Kamarádi	Besedujeme o našem teritoriu: hra – Místo po mé pravici je volné, přeji si, aby tam seděl(a)…, protože... Hrajeme si scénky na téma: Čím si kamarádi dělají radost. Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda, vysvětlujeme, proč je naším kamarádem. Z vystříhaných namalovaných podobizen vytváříme skupinový portrét naší družiny. Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáváme kamaráda po hlase, máme-li zavázané oči). Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák. Učíme se na každém spolužákovi najít něco pěkného, za co ho pochválíme – hra: Líbí se mi na tobě... Hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit a ocenit. Hrajeme si hru Optimisté a pesimisté. Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, hračky, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci. Nejsme všichni stejní – uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky či tělesně). Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí. Představujeme si pocity nevidomého člověka (máme zavázané oči a ostatní nás „navigují“, kudy máme jít, abychom našli, odkud se ozývá zvuk). Ve dvojicích zkoušíme role nevidomého a jeho průvodce (hra: Roboti) Cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty, které jsme vložili pod deku – hra: Co je pod dekou?). Orientujeme se v prostoru – zkoušíme na hřišti dojít poslepu k cíli.	1,2,3,4,5,6
----------------------	---	-------------

	Zkoušíme poslepu namalovat jednoduchý obrázek na tabuli – hra: Slepý malíř. Čteme si pohádky z různých světadílů, ilustrujeme je. Povídáme si o jiných národech, zemích. V čem se národy liší, v čem jsou obyvatelé jiných zemí jiní než my. Sbíráme obrázky a články.	
2.3. Svátky a oslavy	Seznamujeme se se jmény v kalendáři, zjišťujeme, kdy mají spolužáci svátek i narozeniny. Povídáme si o oslavách, dárkách. Advent – vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby. Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly. Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se dodnes zachovaly, zvláště o těch, které dodržujeme v naší rodině. Učíme se koledy a básničky. Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, šišek, ořechových skořápek a jiných přírodnin. Zdobíme družinu vánočními motivy. Vyrábíme svícen a drobné dárečky pro rodiče, prarodiče, kamarády. Vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům. Zkoušíme vánoční zvyky – pouštíme svíčky ve skořápkách, lijeme vosk apod. (dbáme na bezpečnou manipulaci s ohněm). Uspořádáme vánoční besídku. Velikonoce – čteme o národních zvycích spojených s jarem. Malujeme a zdobíme kraslice (batikou, polepováním, voskem..). Zdobíme družinu a okna symboly Velikonoc.	1,2,3,4,5,6

	Učíme se písničky o jaru, koledy, říkadla. Den dětí - povídáme si o významu tohoto dne. Plánujeme, jak ho oslavíme (hry, soutěže)	
2.4. Jak se správně chovat	Besedujeme o „kouzelných“ slovech (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich významu, vymýšlíme si drobné příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli. Hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky (a bez nich). Hrajeme si a učíme se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco, poděkovat, zeptat se, zda je volné místo v restauraci... Povídáme si, čím můžeme druhého potěšit - dárkem, pochvalou, chováním, úsměvem. Denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě. Besedujeme o správném chování při návštěvě divadla. Hrajeme scénky s náměty: Přicházíme do divadla, Opozдили jsme se, Kdy tleskat, Jak se chovat o přestávce apod. Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nekázně. Hrajeme scénky na téma: Jak se máme / nemáme chovat při cestě autobusem, vlakem. Jak a kde nahlásíme ztrátu školské legitimace na autobus apod. Na vycházce zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech... Cvičíme jazyk (jazykolamy, dechová cvičení, správná výslovnost). Pomocí říkadel a básniček cvičíme rytmus a melodii řeči. Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života. Dramatizujeme jednoduché pohádky a příběhy a pak je předvádíme spolužákům.	1,2,3,4,5,6

	Vyprávíme si o využití lidského těla k neverbální komunikaci, pracujeme s gesty. Pantomimicky předvádíme povolání, zvířata, sporty, pocity. Pantomimicky vyjadřujeme děje či situace ze známých pohádek. Seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřej. prostorách. Cvičíme a hodnotíme naše správné stolování ve školní jídelně. Povídáme si o pořadech v televizi, v rozhlasu, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí.	
--	--	--

3. Lidé a čas

Tématický okruh	Formulace činnosti	KOMPETENCE
3.1. Denní režim	Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu. Kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, co musíme dělat každodenně. Nad kresbami besedujeme. Při hře vybíráme jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazujeme k nim vhodnou denní dobu a odhadujeme, jak dlouho se jim většinou věnujeme. Besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady, kdy čas využíváme špatně. Plánujeme náš odpočinek po příchodu ze školy. Besedujeme na téma: Jak jsem trávil víkend, malujeme, co jsme zažili a navrhujeme jiný program pro další víkendy. Kreslíme, malujeme různá měřidla času. Vyrábíme si z papíru vlastní papírové hodiny s pohyblivými ručičkami. Využíváme je pro určování a odhadování času. Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění.	1,2,3,5,6
3.2. Jak se mění lidé	Prohlížíme si fotografie známých i neznámých lidí, hledáme rozdíly typické pro jednotlivá věková období. Chronologicky řadíme fotografie / obrázky osob, které představují jednotlivé	1,2,3,4,5,6

	fáze života. Vyprávíme si nejzajímavější příhody z našeho raného dětství a malujeme je.	
3.3. Jak se mění věci a naše prostředí	Besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, doplňky, spotřebiče atd.). Prohlížíme si staré časopisy o módě, bydlení, vaření, atd. Na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami a starými domy v našem městě. Prohlížíme si kroniku školy. Čteme a vypravujeme si české pohádky, říkadla, básničky, hádanky	1,3,5,6

4. Rozmanitost přírody

Tématický okruh	Formulace činnosti	KOMPETENCE
4.1. Příroda okolo nás	Na vycházkách pozorujeme přírodu. Při vycházkách do lesa upevňujeme pravidla chování v přírodě. Stavíme objekty z přírodnin v lese. Při vycházce pozorujeme život na stromech. Kreslíme a modelujeme ptačí hnízdo s mláďaty. Pečujeme o květiny – pěstujeme je, zaléváme atd. Už víme, že každá květina chce jiné prostředí, jinou péči. Pozorujeme klíčení semínek osení. Čteme ukázkou z příběhu Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko. Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují. Poznáváme domácí zvířata a jejich mláďata.	1,2,3,6
4.2. Roční období	Besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat. Učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou. Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je. Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, vůně a chuti. Vyrábíme a pouštíme	1,3,6

	draky. Kreslíme určitý strom (krajinu) v jednotlivých ročních obdobích. Využíváme podzimní listy a plody pro koláže. Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky výtvarné činnosti. Poznáváme houby (pracujeme s obrázky a atlasem). Na vycházkách pozorujeme jarní práce na poli a v zahradách. Kreslíme a malujeme první květiny (mláďata domácích zvířat atd.).	
4.3. Ochrana životního prostředí	Pozorujeme čistotu a úpravu okolí. Co a jak by se dalo zlepšit? Odpovídáme v kvizu na téma: Co do lesa nepaří? Besedujeme, jak člověk škodí, nebo prospívá lesu. Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě. Pomáháme při úklidu okolí školy a družiny. Třídíme odpad do kontejnerů (nejsme líní). Sbíráme papír.	1,2,3,5,6,

5. Člověk a jeho zdraví

NÁZEV	TÉMA	KOMPETENCE
5.1. Poznáváme své tělo	Z encyklopedií zjišťujeme zajímavosti o lidském těle. Na arch balícího papíru obkresluje postavu jednoho z nás a do obrysu popisujeme názvy částí těla a dokresluje nejdůležitější orgány.	1,2,3,4,5
5.2. Péče o zdraví	Vypravujeme si i otužování a zdravém životním stylu. Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat (tělesně a psychicky). Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou), čistotu oděvu a jeho vhodnost. Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu. Ujasňujeme si hygienické zásady při kašlání, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky. Povídáme si o péči o náš chrup, o prohlídce u zubaře. Čteme o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se prevenci. Vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku.	1,2,3,4,5,6

	Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky, co je to respirační doba léků atd. Učíme se ošetřovat jednoduchá zranění. Čteme a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, při jízdě na kole apod. Hrajeme si na lékaře a pacienta. Nebojíme se návštěvy ordinace. Na modelové situaci zkusíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, učíme se přivolat pomoc dospělého. Učíme se telefonovat - oznámit úraz, přivolat pomoc. Učíme se používat lékárníčku a zásadám první pomoci.	
5.3. Zásady zdravé výživy	Sestavujeme desatero zásad zdravé výživy. Kreslíme ovoce a zeleninu. Sestavujeme zdravý týdenní jídelníček a doplňujeme ho kreslenými nebo, vystřiženými obrázky. Vystřihujeme obrázky různých jídel (z časopisů a letáků), rozdělujeme je na zdravá a méně zdravá, tvoříme koláže, které vystavíme na nástěнку. Tvoříme plán společného denního stravovacího a pitného režimu.	1,2,3,4,5,6

5.4. Každodenní pobyt venku	Chodíme do přírody, na dětské a školní hřiště. Při pobytu na dvoře školy hrajeme pohybové a míčové hry. Prohlubujeme si znalosti o živé a neživé přírodě. Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí. Závodíme v hodu koulí, do dálky apod. Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.	1,2,3,4,5,6
------------------------------------	---	-------------

6. Délka vzdělávacího programu

Vzdělávací program je sestaven jako jeden vzdělávací cyklus, pro jeden školní rok. Během této doby projde dítě všechny okruhy činností družinou vyměřené a přiblíží se tak co nejvíce cílům výchovně – vzdělávací činnosti.

7. Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání

Školní družina má 3 oddělení. Oddělení ranní družiny a 2 oddělení odpolední družiny.

Žáci jsou přijímáni na jeden školní rok, dítě je možné z družiny odhlásit kdykoliv během školního roku.

O přijetí do školní družiny rozhoduje ředitelka školy na základě přihlášky (zápisový lístek) na začátku školního roku nebo v případě volné kapacity i během školního roku. Součástí přihlášky je písemné sdělení o způsobu odchodu a čas odchodu žáka.

Přednostně jsou přijímáni žáci základní školy speciální, základní školy 1. stupeň a po dohodě se zákonnými zástupci žáci 2. stupně.

Pokud je žák do školní družiny přijat, pak je povinen docházet do školní družiny.

Odhlášení žáka ze školní družiny musí být vždy písemné.

8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami

Škola vzdělává všechny žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, režim školní družiny je přizpůsoben jejich vzdělávacím potřebám, s žáky pracujeme dle doporučení školního poradenského zařízení (častěji střídáme volnočasové aktivity, více času věnujeme relaxaci)

9. Bezpečnost a ochrana zdraví hygiena

Na začátku (i v průběhu) školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti, chování a společenských normách školní družiny, na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích a zapisuje se do Přehledu výchovně vzdělávací práce.

V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti, úrazy jsou zapisovány do knihy úrazů, která je vedena ve škole.

Při úrazu vychovatelka poskytne žákovi první pomoc, zajistí ošetření lékařem, úraz zapisuje do knihy úrazů a oznámí jej vedení školy a rodičům.

Telefonní čísla rodičů v případě úrazu jsou uvedena v zápisních lístcích.

Vychovatelky spolupracují s rodiči i třídní učitelkou a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy.

Oddělení jsou vybavena odpovídajícím nábytkem. Koberce jsou pravidelně vysávány a PVC myté mokrou cestou, místnosti jsou pravidelně větrány okny.

Jednotlivá oddělení se naplňují do počtu maximálně 14.

Vychovatelky sestavují vhodnou strukturu režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu. Dbají na vhodný stravovací a pitný režim (odpolední svačinu a pití zajišťují rodiče). Dále vytvářejí podmínky pro příznivé sociální klima (respekt k potřebám jedince, věková přiměřenost, motivující hodnocení, ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími sociálně nežádoucími jevy) a spoluúčast žáků na životě družiny.

Na začátku (i v průběhu) školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti, chování a společenských normách ve škole a školní družině, na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu VVP.

10. Evaluace

Evaluace znamená zjišťování, hodnocení pedagogického procesu, kvality a fungování.

Uskutečňuje se pozorováním, rozhovory a jinými šetřeními.

Evaluace práce školní družiny je na úrovni:

- individuální- průběžné hodnocení vychovatelkou, která hledá nové metody a postupy, které by vedly k lepším výsledkům

- týmová- provádí ji vychovatelky školní družiny
- vedení školy (pozorování, kontroly,)
- vnější- žáci, rodiče, zřizovatel školy, Česká školní inspekce

Proces evaluace probíhá průběžně během školního roku.